

Theo d'Or-geïnomineerde Marieke Heebink in 'Lange dagreis naar de nacht'

'Het is een liefdevol kooigevecht'

door ESTHER KLEUVER

AMSTERDAM, vrijdag

Actrice Marieke Heebink telt het nog eens na. Klopt het echt? Ja, warempel. Terwijl ze net terugkennende dat ze alweer 19 jaar bij Toneelgroep Amsterdam speelt, komt ze er heel toevallig achter dat ze deze maand ook precies 25 jaar op het toneel staat. Een jubileum dus.

„In augustus 1988 ben ik begonnen bij De Trust met *De Meeuw* van Tsjechov. Nota bene het stuk dat wij hier het afgelopen seizoen hebben gedaan en waarvan ik het in eerste instantie nog jammer vond dat ik de rol van Arkadina niet had gekregen. Hoewel ik ook heel blij was met *Na de repetitie/Persona* van Ingmar Bergman.”

Morfineverslaving

En niet voor niets, want de rol van Elisabeth Vogler in datzelfde *Persona* leverde haar een nominatie voor de Theo d'Or op. Op 15 september wordt bekend of ze de prijs voor meest indrukwekkende, dragende rol (voor de tweede keer - ze kreeg de onderscheiding al eens in 1999 voor *Een ideale vrouw*) ook daadwerkelijk in de wacht heeft gesleept. Ondertussen zijn de repetities voor de klassieker van Eugene O'Neill, het autobiografische *Een lange dagreis naar de nacht*, alweer in volle gang. Hoewel Marieke Heebink de afgelopen 25 jaar de meest uiteenlopende schrijvers als Tsjechov, Shakespeare, Pinter, Ibsen, Albee en Von Kleist aan haar repertoire mocht toevoegen, heeft ze nog nooit eerder in een van zijn stukken gestaan. Ooit repeteerde ze voor *Rouw siert Electra*, maar die rol moest ze wegens ziekte teruggeven.

Nu brengt Heebink samen met Gijs Scholten van Aschat,

Roeland Fernhout en Ramsey Nasr het getormenteerde gezin Tyrone tot leven. Terwijl moeder kampt met een morfineverslaving, zijn de drie mannen overgeleverd aan de alcohol. Er is teleurstelling, er zijn verwijten, confrontaties en ruzies, maar er is zeker ook liefde. Als publiek volg je een etmaal lang vier mensen die niet met, maar zeker ook niet zonder elkaar kunnen.

Regisseur Ivo van Hove heeft het decor letterlijk kaal gestript, zodat het drama tussen de personages alle ruimte krijgt. „Je wordt door O'Neill al snel verleid tot naturalisme, maar dat is het niet. Doordat Ivo ons in een kamer met vier blinde muren en verder slechts een wenteltrap, een tafel en een plant neerzet, zijn we letterlijk aan elkaar overgeleverd. Er is niets om je achter te verschuilen. Je vervalt bij dit stuk zo snel in ordinaire vechtschènes, maar wij willen juist de verbintenis tussen die familieleden benadrukken. Want hoewel ze elkaar soms in slechts één zin volledig kunnen afmaken, je ziet ook een familie die heel veel van elkaar houdt. Je zou het een liefdevol kooigevecht kunnen noemen. En dat maakt de hele situatie eigenlijk nog schrijnender.”

De rol van Mary Tyrone is een flinke kluit. Zeker voor iemand die zich zo grondig voorbereid als Heebink altijd doet: „Niet alleen omdat het letter-

lijk veel is, maar ook omdat zij voortdurend een soort middelpunt is waar de mannen op reageren. Ik heb me zeker tijdens de eerste repetities vaak heel erg alleen gevoeld.” Toch is de actrice ook weer met veel plezier in de psychologie van deze vrouw gedoken. „Ik ben zo nieuwsgierig. Naar wat mensen drijft, maar ook naar het grotere verband. Naar maatschappelijke ontwikkelingen, naar de politiek. Ik heb een levendige fantasie en die kan ik heel goed kaderen met dit vak. 'Waarom?', dat is voor mij altijd een onontbeerlijke vraag geweest. Als dochter van een historicus is dat er met de paplepel ingegoten. Ik hou ervan om na te denken over waarom de dingen zijn zoals ze zijn.”

Heebink is blij dat ze al die jaren bij een repertoiregezelschap heeft mogen werken waar ze kleinere rollen met grote, dragende rollen afwisselde. Wel is het een zwaar vak, zeker met alle buitenlandse (hoe leuk ook) tournees van de laatste jaren. Afgelopen seizoen was het extreem druk, al had de kwaliteit van haar spel daar niet onder te lijden, getuige haar Theo d'Or-nominatie. „Ik werk er hard voor. Als je dat niet doet, red je het hier niet. Het komt niemand hier aanwaaien. Maar hoewel ik niet vies ben van hard werken, je moet ook nog kunnen creëren en dat is soms wel eens lastig als je vijf voorstellingen door elkaar aan het spelen bent.”

'Lange dagreis naar de nacht' van Toneelgroep Amsterdam is van 22 aug. t/m 13 dec. te zien in diverse Nederlandse theaters. Op 21 aug. is er een openbare repetitie en op 25 aug. de première. Voor

Aan de 'Achterkant'

Tijdens de voorstellingen van *Lange dagreis naar de nacht* in Amsterdam speelt het collectief De Warme Winkel voor een zeer select publiek simultaan hun eigen voorstelling *Achterkant*. Dat gebeurt letterlijk achter de schermen. De bedoeling is dat de acteurs van Toneelgroep Amsterdam, wanneer ze even niet op zijn, in deze productie ook hun opwachting maken. Voor Marieke Heebink geldt dat pas in de vierde acte. Ze vindt het een leuk initiatief, maar kan zich er nog niet zoveel bij voorstellen. „Ik vind alles prima, zolang ik maar een sigaretje mag roken”, lacht de actrice.

• Marieke Heebink:
„Ik heb een levendige fantasie en die kan ik heel goed kaderen met dit vak.”

FOTO: ANKO STOFFELS